A°. 1838. N°. 63.

DONDERDAG DEN 9den AUGUSTUS.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 6 Augustus 1838.*

(30799). Alzoo JEAN LOUIS VICTOR KARSSEBOOM en HANS KLINT in kwaliteit als speciale gemagtigden van RUDOLPH LE CHEVALLIER, NICOLAAS DE GIJZELAAR PIETERSZOON en ARENT BROST AARNOUTSZOON, zich bij requeste aan den Gouverneur Generaal *ad-interim* hebben geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van de Plantaadje *Mon Affaire*, gelegen aan de *Orelena Kreek*, al en op de privé namen van hunne principalen voornoemd te mogen doen overschrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal *ad-interim* goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle de genen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal *ad-interim*, zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 7 Augustus* 1838.

Alzoo de navolgende Personen zich bij requeste aan den Gouverneur Generaal *ad-interim* hebben gewend, met verzoek om *Brieven van Manumissie* te verleenen aan de na te melden Slaven, te weten:

1°. ANTHONIJ DESSÉ, voor den Slaaf *Edmund*; hem in eigendom toebehoorende.

2°. ANTHONIJ DESSÉ qq. ROBERT CRUDEN, zoo in privé als in relatie van eenig overgebleven representant des Boedels wijlen GEORGE CRUDEN, voor de Slavin *Rosette*; aankomende Plantaadje *Plaisance* ½.

Zoo is het, dat Zijn Hoog Edel Gestrenge goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle de genen, die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie, ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de verzochte *Brieven van Manumissie* worden verleend.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 4den dezer, de Nd. Am. Brik *New York*, Kapt. A. Ferguson, van New-Bern, hebbende 40 dagen reis.

Den 5den, de Nd. Am. Brik *Mary and Eliza*, Kapt. D. D. Driskel, van Glouchester, hebbende 32 dagen reis; Passagier: L. Jacobs.

Idem, de Nd. Am. Brik *Hibernia*, Kapt. C. Saunders, van Wilmington, hebbende 43 dagen reis.

Iden, de Nederl. Sloep *Trafalgar*, Kapt. J. H. Thomas, van Coronie, hebbende 2 dagen reis; Passagiers: de Heeren P. Cammeron en een bediende, D. de Parra en een bediende, G. Robertson en J. Harvie; benevens de Slavin Maria, behoorende aan den Boedel Conolly.

Den 7den, de Nd. Am. Brik *Salem*, Kapt. E. Upton, van Wilmington, (laatst van Cayenne) hebbende 2 dagen reis.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met 5 Junij 1838.*)

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *22 Mei.*

Wij ontvangen regtstreeks uit *Bahia* het volgende zeer merkwaardige berigt, betreffende de verovering dier stad, door de gouvernements troepen.

BAHIA, 24 *Maart* 1838. Ik deel u eenige bijzonderheden mede over hetgeen, sedert mijnen laatsten brief van 6 Februarij jl., alhier is voorgevallen.

Alle kloosters waren ledig, alles was in onderscheidene rigtingen gevlugt, de hongersnood klom tot het uiterste; op het laatst voedde men zich nog met bedorven Buenos-Ayres vleesch en gekookte bladeren en kruiden; alle vruchten, rijpe en onrijpe waren verbruikt, en nog gaven zich de republikeinen niet over.

Te middernacht van den 12den op den 13den Februarij dreven brandstichters mij ten huize uit, en staken, behalve het mijne, nog tien daaraan belendende huizen in brand, die onmiddelijk door de vlammen verteerd werden. Deze huizen behoorden aan zekeren Malhado, kommandant van een onzer oorlogschepen, hetwelk op den 12den, in het aangezigt der gansche stad, tot den vijand overging. Van den 12den Februarij tot den 6den Maart werden nu bloedige gevechten geleverd, die echter zonder beslissende uitkomst bleven; in den nacht van den 6 op 7 Maart, scheepten zich 500 der moedigste mannen aan boord van 20 kleine barken in, en voeren de baai over, zonder voorkennis van het vijandelijke eskader; zij landden op vijandelijk gebied aan, en sloegen zich tot Faise St. Anna door, alwaar zij vele aanhangers vonden. Op den 8sten Maart werden alle Negerkreolen vrij verklaard, en alle goederen der Portugezen, ten voordeele van den staat geconfiskeerd. Hongersnood, ellende en vertwijfeling waren in Bahia ten hoogsten top gestegen. Den 10den Maart rukten de Imperialisten, door den Generaal Callado aangevoerd, ernstig aan, den 13den stonden zij voor Bahia, den 14den eindelijk drongen zij ter stad binnen. Toen begonnen gruweltooneelen, die alle verbeelding te boven gaan, mijne pen is te zwak om u alles in samenhang voor te stellen.

Gij herrinnert u uit mijnen vorigen brief, dat de insurgenten sedert geruimen tijd verklaard hadden, Bahia te vuur en te zwaard te zullen verwoesten, ingeval zij voor den vijand zouden moeten zwichten.

Sedert het gevecht van den 10den, drongen de Imperialisten, gelijk ik reeds zeide, den 14den in de stad; met klokslag van 12 stonden de schoonste gebouwen en magazijnen in de ville basse in vlammen, het gevecht duurde nog altijd voort, terwijl de brandstichters, met groote brandende toortsen in de hand, als razenden door de stad rondliepen, en allerwege vuur en schrik verspreidden (den 19den waren namelijk de deuren van alle gevangenissen geopend, en alle bandieten, roovers en moordenaars op vrije voeten gesteld geworden). Omstreeks ten 4 ure na den middag brandde de stad aan alle hoeken; een stijve noorde-wind begunstigde de gruweldaad. Tegen 7 ure des avonds bereikten de gruweltooneelen hun hoogste punt. Het geweervuur, de kanonnendonder, moord- en brandstichting verdoofden zin en verstand. Op dat uur drong de vijand tot op de Place de Piadada door, alwaar van rondsomme de gebouwen brandden, en de republikeinen en brandstichters nog altijd weerstand boden; zij werden echter nu door de Imperialisten deels neêrgesabeld, deels bij armen en beenen aangegrepen, en levende in de vlammen geworpen. Gevecht, vuur, brand en moord woedden den ganschen nacht van 14 op 15 onafgebroken voort; den 15den werd eindelijk het fort St. Pedro, en den 16den des morgens het fort De Mar ingenomen. De republikeinen waren dienvolgens verwonnen en de Imperialisten ongestoorde bezitters der stad.

Alle opperhoofden der revolutionnairen zijn gevangen genomen; Sabina, hun voornaamste aanvoerder, werd eergisteren bij den Franschen consul gevonden; meer dan 3000 gevangenen verbeiden hun lot. De 500 naar St. Anna doorgedrongen republikeinen schijnen voortgang te maken, en het land in opstand te zetten; zoo zouden wij dus nog eene voortduring van den gruwel te verwachten hebben.

Het tolhuis, waarin zich voor eene aanzienlijke waarde goederen bevinden, is gelukkig den brand ontgaan. De regering geeft ons de hoop, dat alle schaden zullen vergoed worden. De stad wordt allengs weder levendiger, doch er worden nog geene handelszaken gedaan.

De suikerprijzen zijn nog niet vastgesteld; het laatste meel is voor 150,000 rs. verkocht.

Voor het Hof van Assises over deze Provincien stond teregt Christina Francisca Timmermans, oud 26 jaren, van beroep werkster, beschuldigd van *bedriegelijke ontvoering van twee minderjarige kinderen aan hunne wettige ouders en verplaatsing derzelve in eene andere gemeente.* De besch. had namelijk hier ter stede in hetzelfde huis gewoond als Fredericus Sylvius de la Haye, en deszelfs Huisgezin, en wel op eene kamer boven die, welke door laatstgenoemden was bewoond. Zij was gewoon dikwijls de kinderen van de la Haye op hare kamer bij zich te hebben, terwijl twee zijner dochtertjes meermalen bij haar bleven slapen. Dit laatste had plaats gevonden in den nacht van 28 op 29 October 1837. Toen in den ochtend van 29 October de huisvrouw van la Haye boven kwam, om hare kinderen te wekken, vond zij slechts haar jonger dochtertje op de kamer van de besch. Deze had, gelijk de ouders spoedig vernamen met hunne andere dochter, Maria Geertrui de la Haye, 16 jaren oud, en met hun zoontje van 14 jaren, Hendricus Stephanus de la Haye, de stad verlaten. Wel trachtten de ouders het verblijf van de besch. en van hunne kinderen te ontdekken; doch hunne pogingen waren vergeefsch. Eerst eene maand later, tegen het einde van November, kwamen de twee kinderen terug. Zij verhaalden nu, dat de besch. hen reeds voor eenige dagen voor hun verdwijnen had aangespoord om het ouderlijk huis te verlaten en met haar uit de stad te gaan; dat zij hun had verhaald dat zij in Rotterdam eene groote slaapstede zoude

oprigten; dat zij daar bij haar konden blijven en spoedig met goud en zilver en mooije kleederen voorzien, herwaarts konden terugkeeren; dat zij daaraan gehoor verleend hadden, en werkelijk in den ochtend van 29 October waren vertrokken eerst naar Utrecht en vervolgens naar Rotterdam; dat de besch. die hen steeds voor hare stief-zuster en broeder uitgaf, in deze laatste stad in eene slaapstede diende, terwijl Maria Geertrui de la Haye bij eenen muzijkant voor 30 centen 's weeks in dienst was, en haar broertje eerst met eenen blinden man, en daarna met eenen ansjovis-kooper de stad en de omliggende plaatsen doortrok; dat zij echter spoedig bemerkten, dat zij in hunne zaken niet vooruitgingen en hunne ongerustheid deswege aan de beschuldigde hadden te kennen gegeven; dat deze hun daarop had geantwoord, dat zij daarvoor maar met moesten zorgen; dat zij alsdan in de Zandstraat in een huis zoude gaan zitten, en Maria de la Haye in een ander, en dat zij dan van hare verdiensten aan Hendrik de la Haye *f* 20 zouden geven om daarmede zijn fortuin te zoeken; dat zij door dit een en ander en ook door de toevallige ontdekking van hunnen waren naam door een meisje uit Rotterdam, tot het besluit waren gekomen om tot hunne ouders terug te keeren, welk plan zij ook op het einde van November hadden volvoerd.

De besch. ontkende dat zij de twee kinderen had verleid, om het ouderlijk huis te verlaten, en beweerde, dat deze zelve op dit denkbeeld waren gekomen, om de slechte behandeling, die zij van hunne moeder moesten verduren (waarvan echter ten processe niets bleek), en dat zij haar hadden aangezocht, om hen te vergezellen.

Het Hof heeft, na de verdediging door den Heer advokaat Andreson voorgedragen, te hebben gehoord, de besch. *schuldig* verklaard aan het haar ten laste gelegde feit en haar veroordeeld tot *kwart* uur tepronkstelling en vijf jaren tuchthuisstraf.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 *Junij.*

Bij gelegenheid van de beraadslagingen van de Kamer der gedeputeerden over het budjet van het ministerie van binnenlandsche zaken, heeft de heer *de Lamartine* zich zeer beklaagd over de thans bestaande verordeningen op de verzorging der vondelingen, en bijzonder over het vervoeren van de kinderen uit het eene departement naar het andere, waardoor zij voor altijd aan hunne nabestaanden worden onttrokken. Zijne redenen zijn echter wederlegd door verschillende sprekers, die, hulde doende aan des redenaars welmeenende inzigten, echter begrepen, dat het hoog tijd was geworden, om alles, wat zoude kunnen strekken, om het te vondeling leggen van kinderen, welk misdrijf in den laatsten tijd op eene ontzettende wijze schijnt te zijn toegenomen, te bevorderen, uit den weg te ruimen.

Gisteren hebben de gedeputeerden, met eene groote meerderheid van stemmen, de ministeriële voorstellen goedgekeurd voor den aanleg van een kanaal van de Marne naar den Rijn, waardoor Straatsburg, voor het vervoer van goederen te water, in een regtstreeksch verband zal worden gebragt met Parijs en met Havre, en van een kanaal langs den Garonne, waardoor het verkeer in het zuiden des Rijks op eene merkwaardige wijze zal worden bevorderd.

Van het eerste verwacht men groote voordeelen voor den handel van Havre naar Duitschland en Zwitserland. Bedenkingen, als of de kosten, in stede van 45 millioenen, waarop zij zijn geraamd, wel 70 zouden beloopen, en dat het zeer twijfelachtig is, of men het kanaal ten allen tijde van water zal kunnen voorzien, hebben weinig ingang gevonden.

Door den aanleg van het kanaal van de Garonne geeft men genoegen aan den handel van Bordeaux, welke sedert een geruimen tijd met den meesten ernst daarop heeft aangehouden.

Heden heeft de heer *Fulchiron* zich luide beklaagd over de zedeloosheid, waarmede de geringe burger thans in Frankrijk, door het gebruik van valsche maten en gewigten, wordt benadeeld. Hij heeft tegen [illegible] nieuwe verorderingen op dat stuk verlangd, en zijn beklag is door een aantal gedeputeerden uit verschillende oorden des Rijks en van onderscheidene partijen, bevestigd geworden.

Daarop heeft men beraadslaagd over het verleenen van een jaargeld van 100,000 fr. aan de weduwe van *Murat*, den gewezen Koning van Napels. De echte ministeriëlen wilden, dat men, zonder te beraadslagen, dit ontwerp zoude goedkeuren; doch de liberalen hebben zich op eene eenstemmige wijze daartegen verzet. De laatsten begrepen, dat *Murat*, door zijn weifelend en verraderlijk gedrag jegens *Napoleon*, de belangen van Frankrijk had benadeeld, en dat de Staat geenzins eenig jaargeld aan dezelfs weduwe verschuldigd was. De president *Dupin* heeft nog het gestoelte beklommen, om de wet te verdedigen, en heeft beweerd, dat het bewind het jaargeld konde verleenen, niet omdat de weduwe van *Murat*, gravin *Lipona*, daar eenig het allerminste regt op had, maar omdat het konde worden aangemerkt als een blijk der nationale grootmoedigheid jegens de zuster van *Napoleon*. — Het voorstel is met 213 tegen 137 stemmen *aangenomen*.

— In een brief uit Madrid leest men:

» Het schijnt dat de markies *Miraflores*, buitengewoon gezant bij de krooning van Koningin *Victoria*, belangrijke instructiën heeft mede gekregen opzigtelijk de staatkunde, welke de graaf *d'Ofalia* aan Frankrijk met betrekking tot de spaansche kwestie wilde doen aannemen.

» Men weet dat de heer *Miraflores* in 1834 mede-onderteekenaar en voornaamste deelhebber van de spaansche zijde in het traktaat van het viervoudig verbond was. De graaf *d'Ofalia* zou thans denzelfden diplomaat willen gebruiken om veranderingen in dat traktaat te brengen, die door de omstandigheden werden geboden, aangezien de ontwikkeling der Europesche staatkunde de bij de sluiting van hetzelve tot bevrediging van Spanje aangenomene maatregelen hersenschimmig hadden gemaakt. De heer *d'Ofalia* gelooft in de eerste plaats, dat Spanje en Portugal aan de rust moeten wedergegeven worden, ten gevolge eener algemeene overeenstemming van Europa, door de afgezanten der mogendheden op een congres vereenigd, daar gesteld. Van de noodzakelijkheid daarvan zou de heer *Miraflores* in last gekregen hebben de fransche en engelsche kabinetten te overtuigen. De heer *d'Ofalia* wilde dat te Parijs eene diplomatieke conferentie bijeen zoude komen, om door protocolken de zaken van Spanje en Portugal te regelen, daarbij gebruik makende van de algemeene matheid en moedeloosheid die zich tegenwoordig van de gemoederen begon meester te maken. De heer *d'Ofalia* zou voor Portugal willen bepaald hebben: 1°. de erkenning van don *Miguel* als infant; 2°. erkenning van diens leening; 3°. algemeene amnestie; 4°. herstelling der betrekkingen met het hof van Rome. Voor Spanje wenschte de heer *d'Ofalia* vastgesteld: 1°. herstel van don *Carlos* als infant, mits hij buitenslands bleef, met het genot zijner goederen en een pensioen; 2°. vrijheid voor zijne zonen om als infanten te verblijven; 3°. algemeene amnestie en herstelling in de burgerlijke posten; 4°. erkenning der door don *Carlos* aangegane schulden; 5°. handhaving der voorregten van Biscaye en Navarre; 6°. liquidatie der Spaansche schuld, en hernieuwing der betrekking met het hof van Rome. De heer *d'Ofalia* en het Lissabonsche hof zouden, volgens bovengezegden brief, vermeenen de erkenning van geheel Europa der in beide landen thans bestaande vrouwelijke regeringen te verwerven, wanneer deze overtgens de verbindtenis aangingen om zich tegen de aanmatigingen der democratie te verzetten en door zooveel mogelijk den eerbied voor den troon en de godsdienst te herstellen.

In een engelsch tijdschrift, *Silliman's Journal*, komt een merkwaardig verslag voor, van het elektriek vermogen hetwelk door eene zekere dame bezeten werd. Hetzelve verhaalt, dat de bedoelde persoone, in den avond van den 28 Januarij ll., tijdens eene vrij buitengewone verspreiding van het noorderlicht, zoo sterk met elektrieke stof beladen werd, dat van de toppen harer vingers elektrieke vonken sprongen naar de wezens van de personen die zich in hare tegenwoordigheid bevonden. Zulks hield bij de verdwijning van het luchtverschijnsel niet op, maar duurde serscheidene maanden voort, gedurende welken tijd zij bestendig beladen was en elektrieke vonken van zich gaf naar elken geleider dien zij naderde. Zulks was voor de gezegde persoon geen geringe kwelling, naardien zij geen voorwerp van metaal konde aanvatten, alvorens een elektrieke vonk van zich gegeven en den daarmede gepaard gaande pijnlijken schok gevoeld te hebben. De voor dit verschijnsel gunstige gesteldheid was eene atmospheer van omtrent 80 FAHR., eene matige oefening en maatschappelijk vermaak; het verdween bij eene atmospheer van omtrent zero. Bij den ijzeren haard met hare voeten op eene ijzeren stoof gezeten, gaf zij elke drie of vier minuten een vonk van zich af; ook andere personen kon zij met elektrieke stof beladen; de verandering van kleeding, van katoen in wollen stoffen had geen invloed op dezen elektrieken staat. De bewuste dame was omtrent 30 jaren oud, van eene stille levenswijs en van een zwak ligchaamsgestel. — Met het schoone jaargetijde begint in Engeland de lust tot luchtvaarten weder levendig te worden. Eenige liefhebbers van dergelijke togten hebben een verbazend grooten luchtbal naar MONTGOLFIER's plan laten vervaardigen, en denzelve de koningin's luchtbal (*the queen's royal aerostat*) genoemd. Het gevaarte heeft, bij eene hoogte van 130 voeten, meer dan 200 voeten in omvang. In den loop dezer maand zou met hetzelve in den Surryschen plantentuin nabij *Londen* eene proef genomen worden.

Te PARAMARIBO, *bij* J. J. ENGELBRECHT.